

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle
HE 76/2021 vp

Suomen ylioppilaskuntien liiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi

SYL kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja siihen liittyvistä laeista. Lausunnossa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin:

- Koulutuksen ja koulutuksen järjestäjien asemaa tulee vahvistaa keskuksen toiminnassa.
- Palvelukeskuksen resurssit tulee varmistaa. Keskus ei saa vaarantaa tutkintokoulutuksen resursseja
- Koulutus ja osaamispalveluiden laatu tulee varmistaa.
- Korkeakoulutuksen rooli ennakointitiedon tuottajana on huomioitava laajemmin.
- Työikäisen väestön määrittelemisen yli 25-vuotiaiksi on ongelmallista korkeakoulutuksen näkökulmasta.

Hallituksen esityksessä tunnistettu nykytila, ja siitä lähtevä tarve lisätä koulutukseen osallistumista ja osaamisen kartuttamista, ovat tämän hetken koulutuspolitiikassa keskeisimpiä asioita. Palvelukeskukselle asetetut toiminnan tavoitteet ovatkin erittäin kannatettavia. Tavoitteiden saavuttaminen ja muutoksen aikaansaaminen edellyttävät kuitenkin palvelukeskuksen riittävää resursointia, jotta toiminta olisi aidosti vaikuttavaa.

Koulutuksen järjestäjien roolia on vahvistettava

SYL katsoo, että palvelukeskuksen neuvoston kokoonpanon tulee sisältää koulutuskentän edustajat. SYL ei pidä mielekkäänä rajata jatkuvaa oppimista koulutuksen ulkopuolelle, vaan pitää tärkeänä, että keskuksen toiminnassa hyödynnetään koulutuskentän vahva osaaminen. Sekä työelämän että koulutuksen edustajien huomioiminen organisaatiossa on linjassa vahvalle sidosryhmäyhteistyölle pohjaavan kehittämisen kanssa. Kytkemällä toiminta yksin työelämän toimijoihin jätetään hyödyntämättä suomalaisen koulutuksen vankka osaaminen ja vaarana on, että jatkuva oppiminen jää erilliseksi kokonaisuudeksi muusta koulutuksesta, vaikka näiden tulisi täydentää toisiaan. Palvelukeskuksen tulee osata ammentaa tätä osaamista, jota suomalainen koulutusjärjestelmä pitää sisällään.

Palvelukeskuksen toiminta ei saa vaarantaa koulutuksen resursseja

SYL pitää tärkeänä esityksessä olevaan mallia, jossa valtionavustusten tulisi kattaa koulutustoiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset, jotta palvelukeskuksen rahoittamana järjestettävä koulutus ei vähentäisi valtionosuusrahoituksena tai korkeakoulujen perusrahoituksena järjestettävän sisällöltään vastaavan koulutuksen resursseja. On erittäin tärkeää, että palvelukeskuksen toiminta ei vaaranna tutkintokoulutuksen asemaa ja resursseja. Ennakointitietojen valossa korkean tason osaamista tarvitaan jatkossa yhä enemmän. Jatkuvan oppimisen tulee jatkossakin olla tutkintokoulutusta täydentävä osa.

Palvelukeskuksen resurssit tulee turvata pitkällä tähtäimellä myös siksi, ettei se heikennä Opetushallituksen muuta toimintaa.

Esityksestä jää edelleen epäselväksi, miten koulutus- ja osaamispalveluiden rahoitusmuotojen on ajateltu keskenään jakautuvan sekä kuka milloinkin tekee päätöksen rahoituksen kohdentamisesta. SYL on tyytyväinen, että esitykseen on lisätty huomio työnantajien tarjoaman koulutuksen roolista, mutta pitää perusteltuna tarkempaa pohdintaa palvelukeskuksen vaikutuksista koko jatkuvan oppimisen kokonaisuuteen.

Laadun varmistaminen ja ennakkoinnin kehittäminen kannatettavaa

Kiitämme, että esityksessä on huomioitu hankintojen laatuvaatimukset, joita on esityksessä tarkennettu lausuntokierroksen jälkeen. Hallituksen esityksen mukaan laatuvaatimukset esitetään osana tarjouspyyntöä. SYL pitää erittäin tärkeänä, että laatu varmistetaan sekä tapauskohtaisesti että siihen kiinnitetään huomiota yleisellä tasolla esimerkiksi laatimalla koulutus ja osaamispalveluiden hankintatoiminnalla kriteerit. Palvelukeskuksen toimintaa tulee myös arvioida.

Ennakointitoiminnan kehittäminen on kannatettavaa. Ennakoinnin tulee hyödyntää laajasti eri toimijoiden osaaminen. SYL katsookin, että palvelukeskuksen ennakointityössä tulee hyödyntää korkeakoulujen ennakointiosaamista.

Lopuksi

SYL kyseenalaistaa uudistuksessa käytetyn rajauksen, jossa vähintään 25-vuotiaat nähdään ensi sijassa työikäisinä ja että työikäisille kohdistetaan erityisesti tutkintokoulutuksen ulkopuolista koulutusta. Työikäisen väestön oppimisen tarpeet eivät rajoitu vain lyhytaikaiseen kouluttautumiseen, eikä heitä näin tule rajata tutkintokoulutuksen ulkopuolelle.

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry

Annika Nevanpää
puheenjohtaja

Sonja Raitamäki
pääsihteeri

Lisätietoja:

Ainomaija Rajoo
Koulutuspolitiikan asiantuntija
041 515 2231
ainomaija.rajoo@syl.fi